

Rendelkezés az szja 1 százalékaról

2023

Minden adófizetőnek lehetősége van¹ arra, hogy évente az adójából 1+1 százalékot az általa meghatározott egy-egy kedvezményezett javára juttasson². A rendelkezés nem kötelező, de aki élni kíván ezzel a lehetőséggel, annak rendelkezőnyilatkozatot, nyilatkozatokat kell adnia. Ez az információs füzet arról szól, hogy milyen szabályok szerint rendelkezhetnek az adózók személyi jövedelemadójuk 1+1 százalékaról.

Tartalomjegyzék:

1. Ki rendelkezhet 2023-ban?.....	2
2. Mekkora összegről lehet rendelkezni?	2
3. Mely szervezeteket lehet kedvezményezettként megjelölni?.....	3
4. A rendelkezés módja és határideje	5
5. Mikor érvénytelen a felajánlás?	7
6. Az 1 százalék összegének változása	9

¹ Az 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) 45. §.

² A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény (továbbiakban: Szftv.).

1. Ki rendelkezhet 2023-ban?

Bárki, aki személyijövedelemadó-bevallást³ ad, rendelkezhet adója meghatározott részéről. A **magánszemélyeken túl az egyéni vállalkozók⁴ és az őstermelők⁵ is rendelkezhetnek**, ha ezekből a tevékenységekből vagy más jogcímen az összevont adóalapba tartozó jövedelmet szereznek.

A rendelkezést nem érinti, ha a **magánszemély bevallásban fizetendő adója az egyes adókedvezmények miatt nulla forint**. A technikai számos kedvezményezettnek közül a bevett egyházaknak, bejegyzett egyházaknak és a kiemelt költségvetési előirányzatnak még ebben az esetben is érdemes rendelkezni, mivel az 1 százalékon túli kiegészítő támogatás a rendelkező magánszemélyek száma, és nem a felajánlott összeg nagysága alapján történik. Így a nulla forintos rendelkezés is növeli a technikai számos kedvezményezettnek állami támogatásának összegét.

A NAV az utalást csak akkor teljesíti, ha a kedvezményezettnek felajánlott, **utalandó összeg legalább az 1000 forintot eléri**.

2. Mekkora összegről lehet rendelkezni?

Az 1 százalék alapja az **összevont adóalap adójának**

- kedvezményekkel/kedvezményrel, továbbá
- az önkéntes kölcsönös pénztári nyilatkozat, a nyugdíj-előtakarékossági és a nyugdíjbiztosítási nyilatkozat szerinti átutalásokkal

csökkentett része akkor, ha ezt az összeget a magánszemély határidőre megfizette.

Az összevont adóalapba tartozik az adóévben adóköteles

- valamennyi önálló, nem önálló tevékenységből származó, valamint
- egyéb bevételből megállapított jövedelem, továbbá
- átalányadózásnál az egyéni vállalkozói, a mezőgazdasági őstermelői tevékenységből származó bevételből az átalányban megállapított jövedelem.

Nem tartoznak az összevont adóalapba a külön adózó jövedelmek, például

- az ingatlanértékesítésből,

³ Adóbevallás a NAV által összeállított adóbevallási tervezet elfogadásával, javításával, kiegészítésével elkészített bevallás is (21SZJA számú bevallás).

⁴ Az Szja tv. 3. § 17. pontja.

⁵ Az Szja tv. 3. § 18. pontja; A családi gazdaságokról szóló 2020. évi CXXIII. törvény.

- az árfolyamnyereségből származó jövedelem,
- a kamatjövedelem,
- az egyéni vállalkozó vállalkozói személyi jövedelemadója, a vállalkozói kivét kivételével.

E jövedelmek meghatározott részéről nem lehet rendelkezni.

Az 1 százalék alapja csak a ténylegesen, határidőben megfizetett adó. Mivel az összevont adóalapba tartozó jövedelmekből a kifizetők, munkáltatók jellemzően levonják az adóelőleget, a magánszemélyek többségének az év végén nincs adófizetési kötelezettsége. Ha az évközben a magánszemélytől levont adóelőleg eléri, vagy meghaladja a ténylegesen fizetendő adó összegét, az adót a magánszemély határidőre megfizette.

Ha a **levont adóelőleg összege nem éri el a fizetendő adó összegét**, az adó akkor tekinthető határidőben megfizetettnek, ha a pótlólagosan fizetendő adót

- a magánszemély,
- az áfafizetésére kötelezett magánszemély,
- az egyéni vállalkozó, valamint
- a mezőgazdasági őstermelő

2023. május 22-éig megfizeti.

Szintén megfizetett az adó akkor, ha a magánszemély legfeljebb 12 havi **részletfizetést vagy fizetési halasztást kapott** és az engedélyezőhatározatban foglaltaknak eleget tesz. Ideértendő az is, ha a vállalkozási tevékenységet nem folytató, áfafizetésére nem kötelezett magánszemély a személyijövedelemadó-bevallásában tett nyilatkozata alapján legfeljebb 12 hónapon keresztül az 500 000 forintot meg nem haladó, személyijövedelemadó- és szociális hozzájárulásiadó-fizetési kötelezettségét havonként, egyenlő részletekben fizeti meg.⁶

Az adózó nem csak befizetéssel, átutalással, hanem a NAV-nál más adónemen nyilvántartott túlfizetésének átvezetésével is megfizetheti személyijövedelemadó-tartozását.

3. Mely szervezeteket lehet kedvezményezettként megjelölni?

Kedvezményezett két csoportból lehet választani, de mindegyikből csak egyet-egyét, azaz sem az egyik, sem a másik 1 százalék nem osztható meg, és nem is vonható össze. Ha valamelyik csoportból az adózó nem választ kedvezményezettet, akkor csak egy rendelkezőnyilatkozatot kell benyújtania, mert az egyik 1 százalék nem irányítható át a másik

⁶Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 199 § (2) bekezdése.

csoportban lévő kedvezményezettnek. *Az azonos körből választott két kedvezményezett javára tett rendelkezőnyilatkozat érvénytelen.*

A kedvezményezettek egyik csoportja a **civil kedvezményezettek**é. Idetartoznak azok a közhasznú tevékenységet⁷ ténylegesen folytató **egyesületek**⁸, **alapítványok**⁹, és **közalapítványok**¹⁰, amelyeket a rendelkezőnyilatkozat évének első napja előtt legalább két évvel, tehát 2020. december 31-ig a bíróság nyilvántartásba vett.

Ugyancsak ebben a körben lehet rendelkezőnyilatkozatot adni **a törvényben felsorolt** következő **kedvezményezetteknek**:

- a Magyar Tudományos Akadémia;
- az országos közgyűjtemények¹¹;
- a Magyar Állami Operaház;
- a Magyar Országos Levéltár;
- az Országos Széchényi Könyvtár;
- a Neumann János Multimédia Központ és Digitális Könyvtár;
- az országos szakmúzeumok;
- az a könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális, illetve alkotó- és előadó-művészeti tevékenységet folytató szervezet, amely valamely önkormányzattól, vagy a központi költségvetéstől egyedi támogatásban részesült;
- a felsőoktatási intézmények;
- a Nemzeti Együttműködési Alap.

A rendelkezéshez a szervezetek adószámára van szükség. A NAV minden év január 1-jén a honlapján közzéteszi az adott rendelkezőévben felajánlásra jogosult kedvezményezettek adószámát, nevét, székhelyét. A közzétett listát a NAV folyamatosan frissíti. A 2023. rendelkezőévre előzetesen [regisztrált civil szervezetek listája a NAV honlapján](#) az Adó/Szja 1+1 % menüponton belül érhető el.

⁷Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil tv.) 2. § 20. pontja szerint közhasznú tevékenység minden olyan tevékenység, amely a létesítő okiratban megjelölt közfeladat teljesítését közvetlenül vagy közvetve szolgálja, ezzel hozzájárulva a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez.

⁸ A Civil tv. szabályai szerint létrejött szervezet, kivéve a párt, és a munkaadói, munkavállalói érdekképviseleti szerv.

⁹ A Polgári Törvénykönyv rendelkezéseinek megfelelően létrehozott szervezet.

¹⁰ Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (2)-(6) bekezdése szerint működő szervezet.

¹¹ A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 3. számú mellékletében felsorolt szervezetek.

A kedvezményezettek másik csoportja a **technikai számos kedvezményezettek**.¹² Ebbe a csoportba tartoznak az Ehtv. szerinti vallási közösségek¹³, feltéve, hogy a NAV-tól technikai számat kaptak. Vallási közösségnek a **bevett egyház, a vallási egyesület, a nyilvántartásba vett egyház és a bejegyzett egyház is**. E körben lehet rendelkezni az Országgyűlés által meghatározott, **kiemelt előirányzat**¹⁴ javára. Ez 2023-ban is a **Nemzeti Tehetség Program (1823)**.

A rendelkezőnyilatkozaton a vallási közösség vagy költségvetési előirányzat technikai számát kell feltüntetni. A 2023-ban megjelölhető [technikai számok listája](#) a NAV honlapján az Adó/Szja 1+1 % menüponton belül érhető el. A nyilatkozaton feltüntethető a technikai számos kedvezményezett elnevezése is.

A technikai számos vallási közösséget megjelölő, formailag érvényes rendelkezőnyilatkozatot újabb technikai számos kedvezményezett megjelöléséig, vagy a nyilatkozat visszavonásáig **a következő években is figyelembe veszi a NAV**. Így a magánszemélynek nem kell minden évben új nyilatkozatot benyújtani. A rendelkezőévben benyújtott, vagy figyelembe vett, vallási közösségre szóló nyilatkozat helyett 2023. május 22-éig egy alkalommal lehet másik technikai számos kedvezményezettet megjelölni, vagy a nyilatkozatot visszavonni.

Ez a szabály vonatkozik a kiemelt költségvetési előirányzatra is – legelőször a 2021. évi rendelkező nyilatkozatok esetében –, azaz az erre vonatkozó rendelkező nyilatkozatot a NAV a következő év(ek)ben is figyelembe veheti, ha a magánszemély a nyilatkozatot nem vonja vissza, vagy újabb kedvezményezettet nem jelöl meg.

E szabály **kizárólag a vallási közösségekre és a kiemelt költségvetési előirányzatra alkalmazható**, így a civil kedvezményezettnek felajánló nyilatkozat csak egy alkalommal, a benyújtás évében vehető figyelembe, azt évente ismételni kell.¹⁵

4. A rendelkezés módja és határideje

A **rendelkezőnyilatkozat a bevallási nyomtatvány része**. Az a magánszemély, aki adóbevallást ad, a nyomtatvány megfelelő lapjának (a 22SZJA jelű bevallás EGYCSZA lapja,) kitöltésével rendelkezhet.

Adóbevallás a NAV által összeállított adóbevallási tervezet elfogadásával, javításával, kiegészítésével elkészített bevallás is. Természetesen, aki a Központi Ügyfél-regisztrációs Nyilvántartáshoz kapcsolódó tárhellyel¹⁶ rendelkezik, az az szja 1+1 százalékaról a legegyszerűbben [online tud rendelkezni](#). A NAV honlapján található **nyomtatványkitöltő**

¹² Szftv. 4/A. §.

¹³ A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (Ehtv.) 7. §.

¹⁴ Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény 49. §-a alapján az előirányzat: a Nemzeti Tehetség Program (technikai száma: 1823.).

¹⁵ Szftv. 1. § (7) bekezdése alapján.

¹⁶ KÜNY tárhely (korábbi nevén ügyfélkapus tárhely).

program¹⁷ használatakor szintén lehetséges rendelkezni, azaz a program felhasználásával kitölteni a 22SZJA jelű bevallás EGYSSZA lapján található rendelkezőnyilatkozatot.

Ha valaki az így előállított bevallását **kinyomtatva kívánja eljuttatni a NAV-hoz**, akkor azt a bevallást tartalmazó borítékban kell elhelyezni. Ha valaki a nyomtatvány részeként rendelkezik, és bevallását papíron adja be, saját azonosító adatairól a kedvezményezettek vonatkozó adatokat nem szabad leválasztani. Ha nemcsak a saját nyilatkozatát adja postára, a nyilatkozó személy meghatalmazását is borítékban kell elhelyezni. A meghatalmazás formai követelményeiről a [NAV honlapján](#) tájékozódhat.

Az EGYSSZA lapon mindkét kedvezményezetti körnek lehet rendelkezni. Ha valaki csak **egy kedvezményezettet kíván megjelölni**, az a másik rubrikát ne töltsse ki, vagy azt ki is húzhatja. A nyomtatványon lehetőség van a 2022-ben tett – a NAV által figyelembe vett – bevett egyházra vonatkozó nyilatkozat módosítására, illetve visszavonására is.

A rendelkező magánszemély a rendelkezőnyilatkozaton jelezheti azt a döntését is, hogy nevét és postai, illetve elektronikus levelezési címét az általa kedvezményezettként feltüntetett civil szervezettel közöljék. **Aki adatai közlésére felhatalmazást ad**, annak számolnia kell azzal, hogy őt a kedvezményezettként megjelölt szervezet megkeresi, tájékoztatást nyújt és adatait a rendelkezéstől számított öt évig kezeli. Az adatok feltüntetése az EGYSSZA lapon **önkéntes**, mindenki szabadon eldöntheti szeretné-e, hogy azok eljussanak a választott civil szervezethez.

A NAV 2023-ban is **bevallási tervezet** elkészítésével segíti a magánszemély adózókat. Ha valaki bevallási tervezetét papíron kapta meg a NAV-tól, nincs ügyfélkapu-regisztrációja és az elkészített tervezettel nem ért egyet, akkor a 22SZJA bevallást kell benyújtani. Ilyenkor is lehet rendelkezni az szja 1+1 százalékaról. Ha rendelkezik elektronikus elérhetőséggel, akkor a felületen az szja 1+1 százalékaról is rendelkezhet.

Ha valaki a bevallást maga készíti el és elektronikusan¹⁸ küldi be, a bevallás részét képező rendelkezőnyilatkozatot is eljuttathatja a NAV-hoz elektronikusan, az Ügyfélkapun keresztül. **2023. május 22-éig** lehetőség van arra is, hogy az elektronikus rendelkezőnyilatkozatot a bevallástól elkülönülten küldjék meg. Ilyenkor nem a bevallás részét képező EGYSSZA lapon, hanem a külön programban található „22EGYSSZA” nyilatkozat kitöltésével és elektronikus továbbításával lehet rendelkezni. Ha az elektronikus bevallást meghatalmazott, például könyvelő készíti, a NAV-hoz azt is be kell jelenteni, hogy a rendelkezőnyilatkozat elektronikus továbbítására a meghatalmazott jogosult.

2018-tól megszűnt a munkáltatói adómegállapítás, de a munkáltató továbbra is gyűjtheti a munkavállalói 1+1 százalékos nyilatkozatot.¹⁹ Ha a magánszemély munkáltatója útján rendelkezik adója 1+1 százalékaról, akkor azt legkésőbb **2023. május 10-éig**, lezárt borítékban leadva teheti meg. A május 10-e után átadott borítékokat a munkáltató nem köteles átvenni.

¹⁷ Az „AbevJava” nevű keretprogram és az egyes nyomtatványokat tartalmazó további programok.

¹⁸ Az [e-SZJA webes felületen](#) keresztül.

¹⁹ Szftv. 5. § (3) bekezdés b) pont alapján.

A magánszemély a borítékot annak ragasztott felületére átnyúlóan, saját kezűleg írja alá, mivel ez biztosítja azt, hogy a munkáltató a boríték tartalmát ne ismerhesse meg. A munkáltatók a náluk leadott, lezárt borítékokat kísérőjegyzékbe veszik. Ez tartalmazza a rendelkezőnyilatkozatot tevő személy nevét, adóazonosító jelét és az átadó aláírását. A munkáltató a lezárt borítékokat **sértetlenül, legkésőbb 2023. május 22-éig adja át a NAV-nak.**

A rendelkezőnyilatkozat a bevallástól függetlenül is eljuttatható a NAV-hoz. Ha valaki az itt leírtak szerint nem rendelkezett, a rendelkezőnyilatkozatokat lezárt borítékban, postán vagy személyesen is eljuttathatja a NAV-hoz. Erre **2023. május 22-éig** van lehetőség, függetlenül attól, hogy az adóbevallását egy korábbi időpontban már benyújtotta.

A határidő jogvesztő, így a késedelmes benyújtáskor a nyilatkozat érvénytelen lesz.

A NAV az eljuttatás módszerétől függetlenül, **külön kezeli a rendelkező magánszemély és a kedvezményezett adatait,** még akkor is, ha a magánszemély a bevallás részeként rendelkezik. A rendelkezőnyilatkozat adótitok²⁰, különleges védelmet élvez, abba illetéktelen személy nem tekinthet be. Egyedüli kivétel az a már említett eset jelent, ha a magánszemély rendelkezőnyilatkozatán **kifejezetten abból a célból adja** meg név- és címadatait, hogy azokat a nyilatkozaton megjelölt kedvezményezettel közöljék. Így a rendelkezés miatt a magánszemély hátrány nem érheti, semmilyen utólagos zaklatással nem kell számolnia.

A kedvezményezett civil szervezet az adatok megadásakor is **csak kapcsolatfelvételre és tájékoztatásra használhatja** a magánszemély elérhetőségét. Ha valaki nem kíván élni az adatközlés lehetőségével, akkor nem kell jelölni a hozzájáruló-nyilatkozatot és a címadatok mezőt is üresen kell hagyni.

5. Mikor érvénytelen a felajánlás?

Ha a rendelkezőnek **van KÜNY-tárhelye,** amikor a kedvezményezettnek az összeget átutalják, akkor erről **a NAV elektronikus levélben értesít.**

A NAV – az előző bekezdésben leírtakon kívül – csak akkor veszi fel a kapcsolatot a rendelkezővel, ha a nyilatkozat bármely okból érvénytelen. **Ha valaki rendelkezőnyilatkozatot adott, és a NAV-tól nem kapott határozatot arról, hogy nyilatkozata érvénytelen lenne,** és a kedvezményezett szerepel a www.nav.gov.hu honlapon közzétett tájékoztatóban, **akkor a rendelkezőnyilatkozatát a NAV teljesítette.**

A rendelkezőnyilatkozat mind a magánszemély, mind a kedvezményezett oldaláról **érvénytelenné válhat.**

²⁰ Art. 127-128. §.

A magánszemély oldaláról érvénytelen a rendelkezés, ha

- a nyilatkozat a civil **kedvezményezett adószámát nem tartalmazza**, illetve az nem pontos, nem olvasható, vagy;
- a nyilatkozat **a kedvezményezett technikai számát nem tartalmazza**, illetve az nem pontos, nem olvasható és a technikai szám nélkül a nyilatkozaton feltüntetett elnevezés alapján a technikai számos kedvezményezett nem azonosítható, vagy;
- két beküldött rendelkezőnyilatkozatnál, **ha mindkét nyilatkozat ugyanazon kedvezményezetti körbe tartozó szervezetet jelöl**, például: két alapítványt, vagy;
- sem a rendelkezőnyilatkozaton, sem a rendelkezőnyilatkozatot tartalmazó borítékon **nem szerepel a magánszemély adóazonosító jele**, illetve az nincs lezárva, vagy;
- a rendelkező magánszemély **a munkáltatónak átadott, lezárt borítékot** annak ragasztási felületére átnyúlóan **nem írta alá**, vagy;
- a **magánszemély az adóját határidőig nem fizette meg**, illetőleg
- az esedékesség előtt benyújtott kérelem alapján legfeljebb 12 havi **részletfizetést vagy halasztást engedélyezett a NAV**, és az **engedélyezőhatározat feltételeit a magánszemély nem teljesítette**.

Ha a magánszemély a rendelkezőnyilatkozat leadása után úgy dönt, hogy egy másik kedvezményezett javára kívánja inkább felajánlani adója egy százalékát, és újabb rendelkezőnyilatkozatot nyújt be, akkor mindkét rendelkezése érvénytelenné válik. A hatályos jogszabályok alapján a NAV-nak nincs lehetősége a többes rendelkezések elfogadására.

Ha a többszörös rendelkezés úgy történik, hogy azonos kedvezményezettet választ, és **nyilatkozatát a bevallással együtt vagy munkáltatója útján és attól függetlenül is benyújtja** a NAV-hoz, akkor a duplikáció folytán a NAV-hoz bevallással együtt vagy munkáltatója útján beérkezett nyilatkozata válik érvényessé.

A kedvezményezett oldaláról érvénytelen a rendelkezés, ha

- a magánszemély olyan szervezetet, személyt jelölt meg kedvezményezettként, amely **nem szerepel a regisztrált kedvezményezettek között**
- a magánszemély által választott szervezet **nem tett eleget a törvényben meghatározott elszámolási kötelezettségének** és nem nyilatkozott arról, hogy a korábbi években a felajánlott összeget hogyan használta fel. Emiatt ugyanis a NAV-nak ki kell zárnia a felajánlások részesedéséből a mulasztó szervezetet a mulasztást megállapító határozat jogerőre emelkedését követő rendelkezőévben. Vagyis a kizárás évében a szervezet **nem kaphatja meg** a felajánlott 1 százalékos összeget.

Ezekben az esetekben a magánszemély november 30. után **értesítést kap**.

A NAV a nyilatkozattétel évét követő minden év **január 31-éig elektronikusan, vagy postán értesíti a magánszemélyt**, ha a korábban megjelölt vallási közösség **már nem felel meg a jogszabályi feltételeknek**. Így a felajánló időben újabb nyilatkozatot tud tenni.²¹ A rendelkezőnyilatkozat érvénytelenségét megállapító határozattal szemben a magánszemély illetékköteles fellebbezéssel élhet.

6. Az 1 százalék összegének változása

Bizonyos feltételekkel az 1 százalék összege a bevallás benyújtása, illetve akár az 1 százalék kiutalása után is változhat. Ha a magánszemély összevont adóalapjának adója nő, – akár a NAV ellenőrzése alapján, akár a magánszemély önellenőrzése következtében – akkor természetesen az 1 százalék összege is arányosan emelkedik. Ezt a pótlólagos összeget a NAV akkor utalja át a kedvezményezettnek, ha **a magánszemély eredetileg is érvényesen rendelkezett**, és az 1 százalék alapjának növekedése legkésőbb a rendelkezés évét követő év július 31-ig megtörténik. További feltétele a pótlólagos utalásnak az, hogy a magánszemély ezt az **adó többletet fizesse meg**, illetve az, hogy az 1 százalék összege legalább 5000 forinttal növekedjen.

Ugyanakkor, ha **az 1 százalék alapja csökken**, például a magánszemély önellenőrzéssel csökkentte az adókötelezettségét, a rendelkezéssel érintett összeg szintén csökkenhet. Ha az 1 százalék alapja csökken, akkor **a magánszemély olyan adó meghatározott részét ajánlotta fel, amelyet nem fizetett meg**. Ezért, ha az 1 százalék összege a módosítás miatt legalább 5000 forinttal (azaz az összevont adóalap utáni adó legalább 500 ezer forinttal) csökken, akkor a ténylegesen a kedvezményezettnek kiutalt összeg és a módosított adatok szerint megállapított 1 százalékos összeg **különbözetét** a magánszemélynek kell a NAV határozata alapján megfizetnie.

Nemzeti Adó-és Vámhivatal

²¹ Szftv. 5/A. § (6) bekezdés alapján.